

AAN DE BRAEVE
BURGERIJ E
DER STAD
AMSTELDAM,

BIJ HET ONTSLAG VAN
MR. J. C. HESPE,

UIT ZIJNE GEVANGENIS, OP LAST VAN HUN ED.

GR. MOG. DE HEEREN STAETEN VAN
HOLLAND EN WESTVRIESLAND,

Op den 21sten Mey 1785.

D L E T D E N,
Bij C. F. K O E N I G,
En te AMSTELDAM
Bij J. T E N B R I N K, GERRITSE,

AAN DE BRAEVE
BURGERIJ E
DER STAD
AMSTELDAM.

Zag Heerschzucht met een' lach mijn' *HESPE* in boeijens leuren,

Deed zij door dat geweld de Burger-Vrijheid treuren:

De Vrijheid, op haer beurt, ziet met een' reinen lach,

Dat Heerschzucht bukken moet, met haer gewraekt gezag.

Mijn *HESPE* vrij! ... o Vreugd! ... Mijn *HESPE* bij zijn Maegen!

Mijn *HESPE* van den dwang, op 't Kerkerhol ontlagen!

't Is dan geen enk'le schijn, dat Hollands Vad'ren-Rij

De boei van *HESPE* slaekt, ten spijt der Dwing'landij!

Mijne oogen zagen, ja! mijn mond zal steeds getuigen,

Da' Heerschzucht moest voor Recht, voor Wet, en Vrijheid buigen!

Ja, Burgers! ik bezocht uw' *HESPE* in Amstels Stad,

Eer deze Burger-Vriend uit zijnen kerker trad.

In welk een aek'tig hol moest ik mijn' Vriend bezoeken!

Een stille en doodsche nacht regeerde in alle hoeken;

De vochtigheid van 't hol drong mij door 't lichaem heen;

Een koude rilling trof me, en schokte mijne leên;

De holle wederklank van 't openen der sloten,

Door 't welf te rug gekaetst, moest de aek'tigheid vergrooten;

De Stokbewaerder leidde, en bragt mij, met de hand,

Door al die naerheid, bij den *Vriend van 't Vaderland*;

Den Vriend van 't Vaderland! ... moest ik hem daer ontmoeten!

Moest ik hem daer, als Vriend van Amstels-Burg'zen groeten!

Uw' Voorfpraak, Burgers! ja! den steun van uwe macht

Vond ik in 't hel, gefchikt voor 't wanbedrijf, gebragt.

'k Omarmde mijnen Vriend, met traenen in mijne oogen;

Maer spijt en gramfchap volgde op 't hart'lijk mededogen.

Dan, ftaeken wij 't verhael! Hier was het zwijgen groot:

Mijn *HESPE* fprak, daer hij me in bei zijne armen floot:

„ Mijne lijden ftrekt me eentroost, dien 'k nimmer zal vergeten,

„ 'k Heb in dit naer verblijf vier weeken tijds geleeten,

„ Geen' ftrael der zon gezien; doch 't was geen ftraf voor mij:

„ Schoon 't lighaem lijden moest, de ziel bleef echter vrij;

„ Op de onfchuld kan geweld, maer *straf* in 't minst niet woeden.

„ 'k Ontzie ook nog geen' dood, geen' beul, geen geesfel-roeden,

„ Zoo 'k slechts het wettig recht der Burg'ren voor mag ftaen,

„ En dwangzucht, waer ze ook hutz', kan doenten gronde gaen.

Ik hoorde deze tael van *HESPE's* lippen vloeijen.

Zij deed in dankbaerheid mijn neêrlandsch hart ontgloeijen;

Ik drukte zijne hand, en hield mijn oog gevest
 Op hem, wiens misdaed was het pleiten voor s'Lands best;
 Niets kon van mijne tong, dan enk'le blijfchap, rollen:
 In 't eind was eens de dwang beteugeld in het hollen;
 De Vrijheid, die bijnaer haer scheem'rende oogen sloot,
 Bekwam cen' nieuwen moed, vond *HESPE* onwrikbaar groot.
 Voor 't Raedhuis stond een deel van Amstels Burger-schaeren
 Op de uitkomst van zijn Vriend, met ongeduld, te staeren;
 Een ieder hackte, om strijd, den held weér vrij te zien,
 En hem, met blijde tael, zijn' welkomst-groet te bién.
 Maer, hij, om zelfs geen' schijn te geeven aen 't vermoeden,
 Als zocht hij 't sijn gemeen te brengen aan het woeden,
 Op 't zien van zijn gelaet, waer op geschilderd stond
 Al, wat ooit Burgertrouw in haeren boezem vond;
 Hij, groote Man! ontweek die dankbaere eerbewijzen,
 Die zijn' Geweld'nacrs deén het hair te bergen rijzen:

Veel vroeger, dan men dagt, trad hij ten kerker uit

De toeloop van 't gemeen werd door zijn zorg gestuit

Hij wilde aen haet of wrok geen verder voedsel geeven

Maef wel, dat Neêrlands Volk, in 't einde, eens vrij mogt leeven

Waer toe hij zelf zich, elk ten voorbeeld, heeft gesteld

O Burgers, volgt zijn spoor! elk toone zich een' held

'k Ga voort. Uw HESPE wierd door eenige Amstellæren

Die voor het Raedhuis vroeg bij een vergaderd waeren

Als Vry verwelkomd: ja! men zag den hoed om hoog

Terwijl 't bedaerd gejuich alom de licht bewoog

Mijn HESPE, wien die dank, en zijne vrijheid tevens

De ziel doorgloeide, koos ook zelfs geene eeuwen levens

Voor zulken oogenblik, een' oogenblik, die licht

Den Belg kon redden, door 't herinn'ren van zijn' plicht

De rosen voerden hem, gezwind naar zijne Maegen

Een groote hoop van volk had reeds een' kring geslaegen

Om zijne wooning, en de vreugd blonk op 't gelaet;
 Zo eert men Burger-trouw, en wie voor Vrijheid staet;
 Dit schouwspel gaf aen elk een dubbel vergenoegen;
 Men zag in 's Burgers borst het dankbaer harte zwoegen;
 Zijn oog, zijn houding sprak: *dit is de braeve man,*
Op wien, en op wiens hulp de Vrijheid bouwen kan!
 In *HESPE*, pas uit 't hol der aek'ligheid ontslaegen,
 Las men een gulle vrengde, en ned'rig welbehaegen;
 Op 't zien der dankbaerheid van Amstels Burgerij:
 Zijn hart sprak in zijn oog, doch was van trotsheid vrij,
 Wie kan met conig recht zich boven Burg'ren waenen,
 Die zelve Meesters zijn, en geenszins onderdaenen?
 Geon ander, dan de laege en vuige Aristocraet,
 Die over ieder heerscht, of hem in ket'nen staet,
 Uw *HESPE*, Burgers t'wield, met uitgerekt verlangen;
 Bij Vriend, en Maeg, en Gaë met open arm ontvangenz

De Vriendſchap, Burger-trouw, de Dankbaerheid, de Min;
 Verrukkend tafereel! drong zijne wooning in.
 Zijne Egaë, op wier moed in 'tfeist der onweërsvlaegen;
 Op wier ſtandvaſtigheid haer *HESPE* roem mag draegen,
 Deeſ' jeugdige Echtgenoot ontviel een vreugde-traen,
 Toen zij, in 't vrij verblijf, haer' arm om hem mogt ſlaen,
 Om hem, dien ze, als haer' man, mogt aen haer' boezem knellen;
 Daer ze in den kerker slechts hem als haer' vriend kon tellen,
 Haer beider ſpraek'loosheid was, in den juuſten zin,
 De ſchoonſte ſchilderij van waere Huwlijks-min.
 De Heerſchzucht, die oolt tracht dien band van een te rijten,
 Moete aen zich zelv den vloek haer's eigen echtknops wijten;
 Het zelfde leed, wel eens der onſchuld aengedaen,
 Valt, in een dubb'le maet, op den Berokk'naar aen,
 Deeſ' waardige Echtgenoot wierd door haer trouwe Moeder
 Vervangen, die haer' dank den grooten Albehoeder,

Voor het ontslag haar's Zoons, door blij getraên bewees;

En, in zijn' arm, 't bestuur der wijze Godheid prees:

Een blijde welkomst-groet vloot van haere achtb're lippen;

Slechts eenen zucht liet zij uit haeren boezem slippen:

„ O God! sprak zij, verniet de Heerschzucht en den haet!

„ Wack voor het vrije Volk, en hem, die daer voor staet!

„ Alwie, met schik, voor 't Recht van Neêrlands Volk kan spreken;

„ Voldoe zijn' duusen plicht, maer moet' zich nimmer wreken:

„ De wraek voegt aen geen ziel, tot grootheid steeds gereed;

„ Maar ook geen vrees voor hem, die 't recht des Volks vertreed:

„ Gij hebt U van uw' plicht, mijn *HESPE*! schoon gekweeten;

„ Men mag, met grondig recht, U *Neêrlands helper* heeten;

„ Gij geeft U zelf' voor 't heil van uwen Landgenoot:

„ 'k Draeg roem op U, mijn Zoon! blijf! blijf steeds even groot!

O Amfels Burgerij! wat treffend vergenoegen

Moost deeze eerwaardig e in het 't hart van *HESPE* voegen!

Was ooit, een oogenblik, de vreugd volmaekt op aerd;

Dit oogenblik was toen voor *HESPE*'s trouw bewaerd;

't Gejuich, de welkomst-groet van Broeders, Zusters, Vrindes;

Brak steeds zijn antwoord af: hij wist geen' tijd te vinden,

Tot antwoord op hunn' wensch of dankerkentenis,

Die zelfs elk Landgenoot aan hem verschuldigd is;

Elk ijverde, als om strijd, om hem het eerst te ontmoeten;

Met vaderlandfchen dank, en zuiv're welkomst-groeten,

'Terwijl geen zweem van trots uit *HESPE*'s ziel ontsproot:

Hij bleef, in tegenfpoed zoo wel, als voorfpoed, groot.

Ik zag zijn' Lotgenoot, die zelfs nog zwaerder plaegen;

In zijn gevangenis, onfchuldig moest verdraegen,

Die in een morfig hok, met vuilen drek befmet,

Drie, nachten agter een, in plaets van op een bed,

Slechts op het harde firoo zich moest te rust begeeven;

Ik zeg, ik zag, *PERLEM* ook naer uw' *HESPE* ftreeven;

Ze omarmden straks elkaër, en dankten, mond aen mond,

Dat de een des anders trouw nog onbezweken vond.

Dit heet onschuldig zijn, en slood geweld verachten!

Dit heet naer waeren roem, door Burger-liefde, trachten!

Dit heet eerst pat te staan voor Neêrlands Burgerstaet!

Ja! dit verzwakt den troon van den Aristocraet.

Wat dank, o Burgers! zijt gij schuldig aen die Mannen!

Gij zaegt de Heerschzucht met de Macht te zamen spannen;

Gij zaegt twee Burgets in haare ijs'ren boei gekneld,

Om dat door hun uw recht voor 't oog wierd bloot gesteld.

Dit, dit wierd straks een hoon, ja miltzucht zelfs, geheeten;

Uw Vrienden wierden als oproerig uitgekreeten;

Dit wierdt een misdaed van gekwetste majesteit!

O Vrijheid! 't is uw recht, 't geen men ten grave leidt!

Wie heeft de Majesteit? Des Volks Repræsentanten,

Of wel het Volk? beflis! beschouw, van alle kanten,

De stichting en het recht van 't Nederlands gebied;

En, Burgers! 'tis dit Land, waer van Ge U Eig'naers ziet:

Mag dan een Eigenaer niet voor zijn rechten spreken?

Waar is de Vrijheid dan van Bato's schoone freeken?

Bepaelt zich deze alleen in den geringen rij:

Van Rechter of Regent? zijn deeze alleen dan vrij?

Moet op hunn' wenk het Volk dan spreken, dan weér zwijgen!

En, met een slaefsch ontzag, zich voor hun rechtbank nigen?

Dan, Belgen! is het uit met uw Gemeenebest.

Dan vindt m' een Heerschappij in elke Stad en Vest:

Dan vindt m'in Neerlands Volk geen moedige Bataaven;

Maer slechts een' laegen hoop van overheerde slaeven.

O Vrijheid! Burger-troost! o Neerlands heerlijkst pand!

Beziel der Burg'ren hart, en wapen hunne hand!

De Drukpers, Vrijheids steun, word' nimmermeer geschondent.

De Burger zij ook nook tot zwijgen slaefsch verbonden!

Dat geen Aristocraet hier zijnen scepter voer'!

't Venetiaansche Recht geen vrije tongen shoer'!

Laet 't voorbeeld van *VERLEM* en *HESPE* 't laatste weezen!

Doch, zoo op nieuw het Volk hebb' voor zijn recht te vreezen,

Een *HESPE* en een *VERLEM* zij dan een ieder man,

Die voor de Vrijheid staen, en voor haer spreken kan!

Op deze zal ons Kroost, ja onze Nancef roemen,

En onze dankbaerheid een schuld aen beiden noemen.

Ja, Burgers! uwe Beurs, door Vrijheid vol gelaén,

Moet voor Verdedigers der Vrijheid open staen,

Niet beter kost ge aen elk uw zucht voor Neérland toonen,

Dan door uw' schat te bién aen deze Vrijheids Zoónen;

Doch, zoo dit Land nog meer ten doel der dwang moet staen,

God geev' dat dan uw arm dat monster moog' verslaen!

Geen vrij Gemeenebest kan onder *dwang* ooit bukken:

Geen vrije ziel laat zich door *Heerschzucht* ooit verdrukken;

Hij kiest op 't bed van eer te sneuvelen nog vrij,
Eer, dan gekromd te gaen in vuige slavernij,
Toont U dan, Burgers! steeds voor uwe Vrijheid vaerdig,
En weest den dierb'ren naem van *Vrije Burg'ren* waerdig!
Weert uit uw Vaderland een' trotschen *Opper-Vorst*,
Die uwe schatten in zyn voorraad - schuuren torst,
En zelfs geen Vrijheids schijn laet aen zijne onderzaeten!
Ontlast uw dierbaer Erf van wreede Aristocraeten,
Die Vrijheid, Land, en Volk, in 't eind zich selv', verraên!
Zoo zal de *Vrijheids-Zon* hier nimmer ondergaen.

C. P. CHASTELEIN.
